

TILGJENGELIGHET OG IKKE-TILGJENGELIGHET I STRØMMETJENESTER

Presentasjon for NOLUG 10. desember 2019

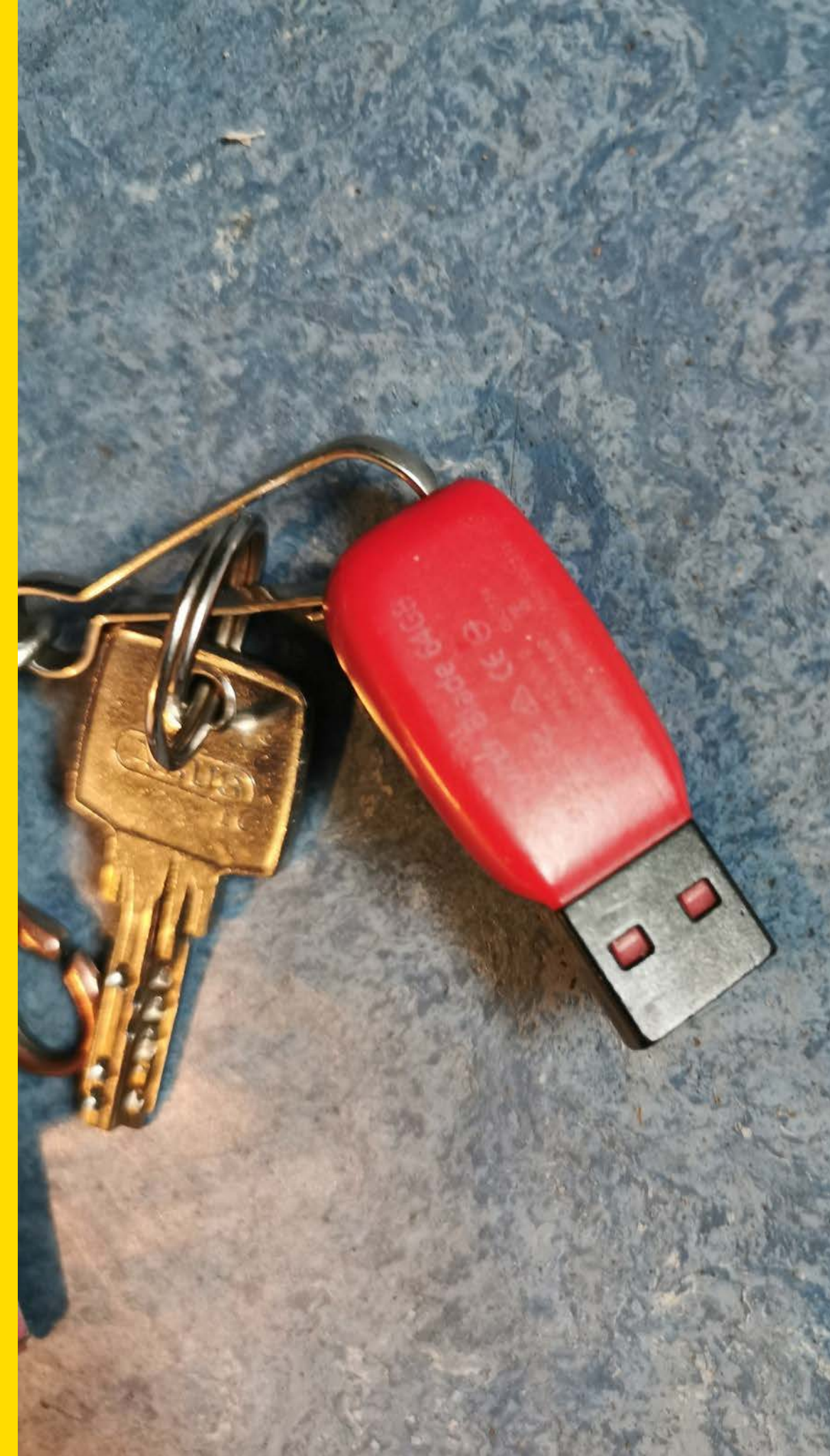
Terje Colbjørnsen

Førsteamanuensis

OsloMet, Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag

terjec@oslomet.no

@terjeco

Hvem kan du skyldes på når du ikke finner det du er ute etter?

WATCH WHATEVER WHENEVER.

With Sony's Betamax SL-8600 video recorder, you can see any TV show you want to see anytime you want to see it.

Because Betamax, which plugs into any TV set and is easy to operate, can videotape a show up to three-hours long (with the L-750 videocassette) while you're doing something else—even while you're out of the house, by setting the electronic timer.

It can also videotape something off one channel while you're watching another channel.

And remember, Sony has more experience in videorecorders than anyone (over 20 years!). In fact, we've sold more videorecorders to broadcasters and industry than any other consumer manufacturer. We even make our own tape.

For years you've watched TV shows at the times you've had to. Now you can watch them at the times you want to.

SONY BETAMAX
THE LEADER IN VIDEO RECORDING

© 1978 Sony Corp. of America. SONY and Betamax are registered trademarks of Sony Corp.

Apple Music: Følg strømmen. Oppdag 60 millioner sanger.

Kindle Unlimited: read as much as you want.

Netflix: Watch everywhere.

Storytel: lese og lytte ubegrenset til lydbøker og e-bøker i alle sjangre.

Spotify: Listen anywhere. Enjoy nonstop music. Play any song.

$$\begin{aligned}
\hat{r}_{ui} = & b_{ui} + |\mathbf{N}(u)|^{-\frac{1}{2}} \sum_{j \in \mathbf{N}(u)} e^{-\beta_u \cdot |t_{ui} - t_{uj}|} c_{ij} + \\
& |\mathbf{R}(u)|^{-\frac{1}{2}} \sum_{j \in \mathbf{R}(u)} e^{-\beta_u \cdot |t_{ui} - t_{uj}|} ((r_{uj} - \tilde{b}_{uj}) w_{ij}) + \\
& \sum_{j \in \mathbf{R}(u)} e^{-\gamma_u \cdot |t_{ui} - t_{uj}|} ((r_{uj} - \tilde{b}_{uj}) d_{ij}).
\end{aligned}$$

Algoritme

- Definisjon: «en nøyaktig beskrivelse av fremgangsmåten for løsning av en beregningsoppgave.»
- Folkelig forståelse: «Det tjenesten gjør når den presenterer eller anbefaler noe for meg.»

Sosiale og kulturelle perspektiver på algoritmer

- Algoritmer er mer enn teknologi.
  - Algoritmer har makt.
  - Algoritmer styrer tilgjengelighet og synlighet.
  - Vi tilpasser oss algoritmene.
  - Algoritmer danner utgangspunktet for produksjonen av informasjon og kultur (og identitet, sosialitet, marked etc.).
- Algoritmisk kultur

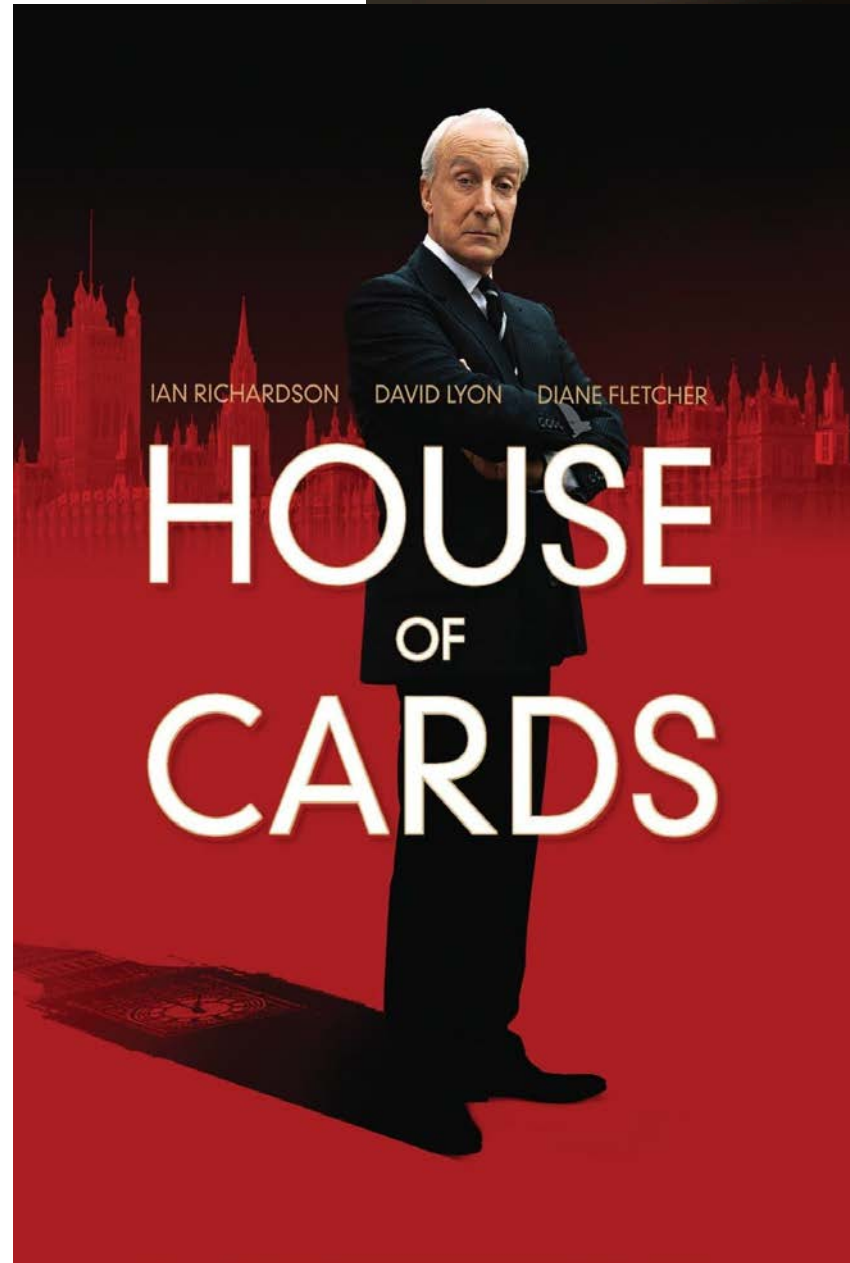
Algoritmer styrer din hverdag

When algorithms control the world

Når algoritmer dreper

**When Algorithms Decide Whose Voices Will
Be Heard**

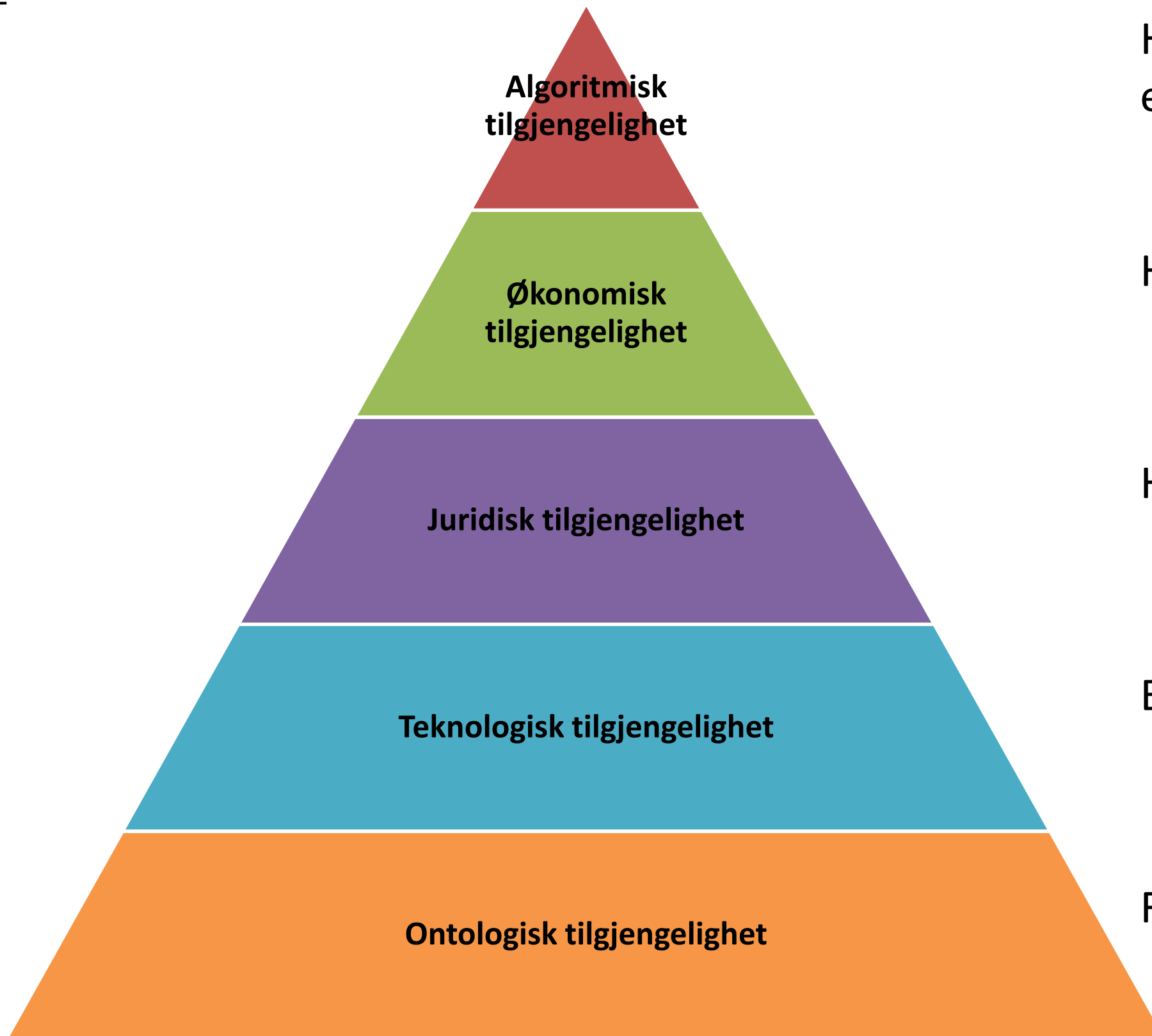
HOUSE of CARDS

Det er grunn til å undersøke mer kritisk **hvilke rom algoritmene jobber innenfor**. Økonomi, jus, politiske rammeverk og mennesker har fremdeles en stor betydning og er faktorer som er i stand til å begrense (og øke) algoritmens makt.

Tallerås, Colbjørnsen og Øfsti (2019). Relativ tilgjengelighet. Formidling og utvelgelse i strømmetjenester for film, tv-serier og digitale bøker. *Norsk medietidsskrift* 1/2019..

Relativ tilgjengelighet

Hvordan kan algoritmene gjenfinne det du er ute etter?

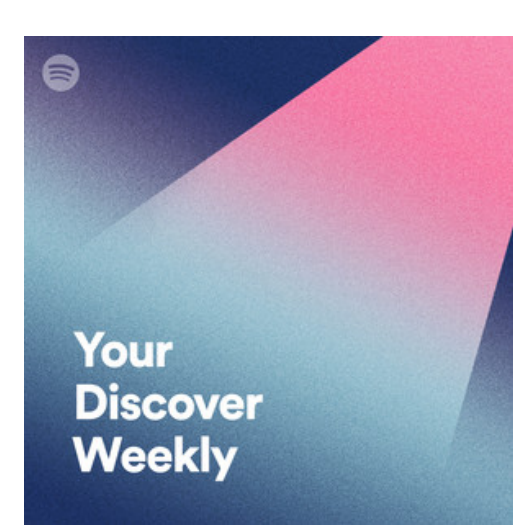
Hvem betaler?

Hvem eier rettigheter til det?

Er det lagret og fremstilt i rett format?

Finnes det du leter etter?

Du lytter og lagrer sanger.

Spotify-brukere lager milliarder av spillelister.

Spotify's algoritmer utvikler en smaksprofil for deg.

Spotify's algoritmer identifiserer sanger som likner de som er i spillelistene.

Spotify finner sanger som passer din smaksprofil, men som du ikke har lyttet til.

Spotify lager din Discover Weekly-spilleliste

- 1.Spor 1
- 2.Spor 2
- 3.Spor 3
- 4....

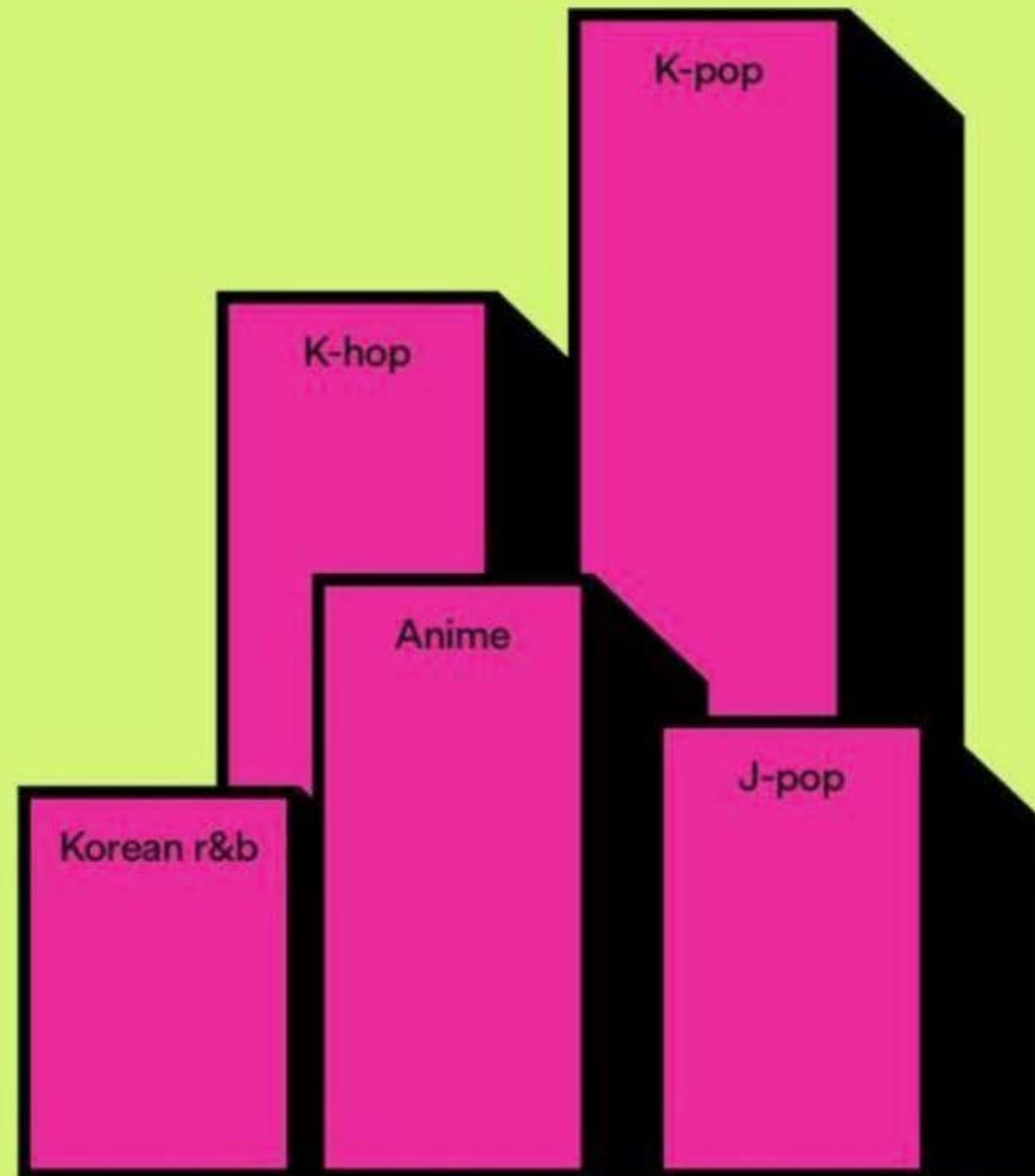
Figur etter «The magic that makes Spotify's Discover Weekly playlists so damn good» Nikhil Sonnad, qz.com

Jeg hører på veldig mye forskjellig musikk, og jeg hører mye på jazz. Men det er nesten aldri jazz på min **Discover Weekly**. Men det som er på Discover Weekly, er liksom det som man kanskje kalte alternativt før i tida, en blanding innenfor det, da. En ganske bred miks, men likevel **ingenting av det der, hva skal man si, den litt spesielle musikken som jeg av og til hører på.**

Spotify-bruker, sitert fra Colbjørnsen (2018). Algoritmens ansikt: Brukeropplevelser av kvalitet og relevans i algoritmiske anbefalinger på kulturfeltet.

You were genre-fluid.
You refused to let one sound define you.

Anbefalinger i Storytel

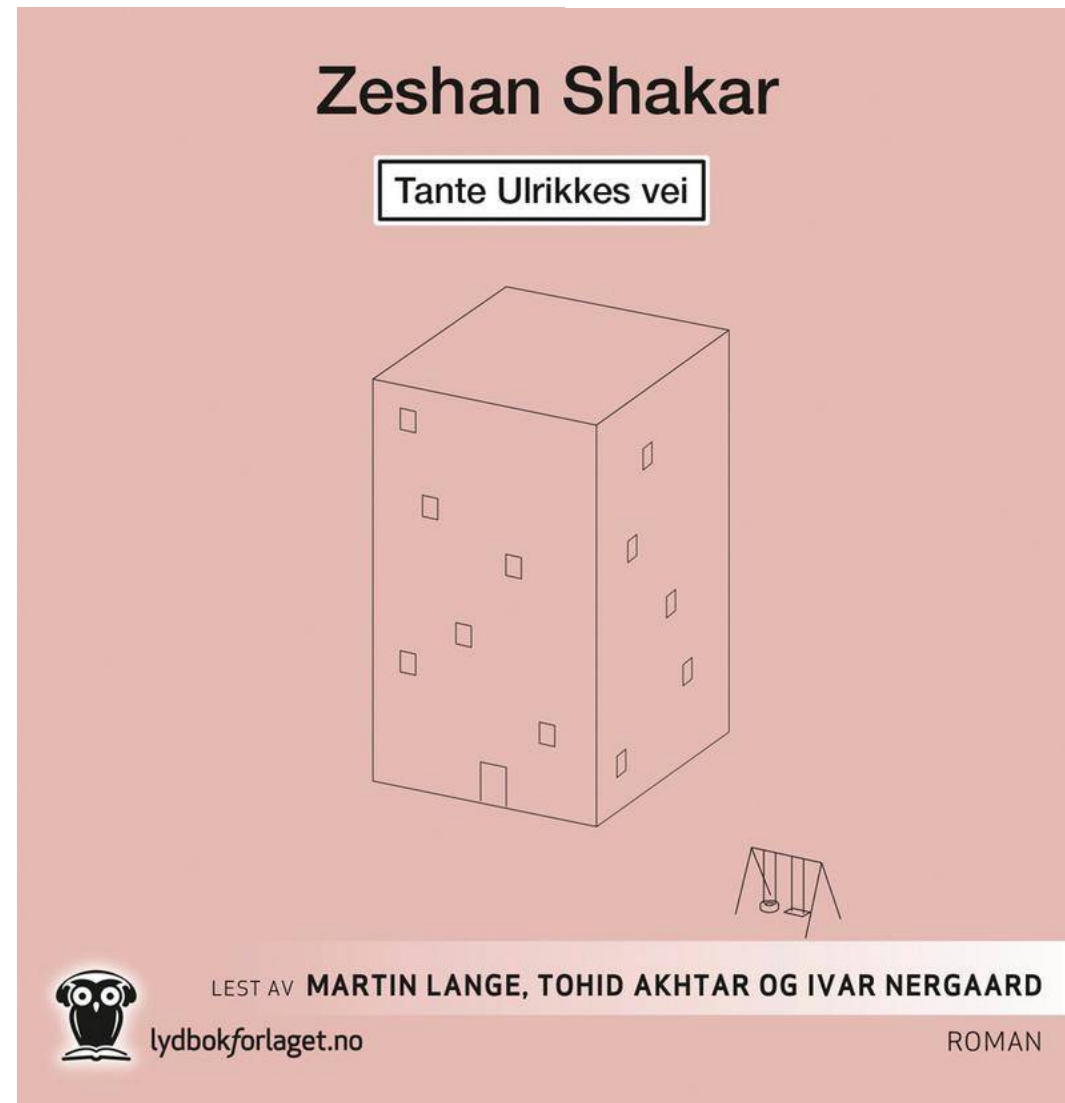
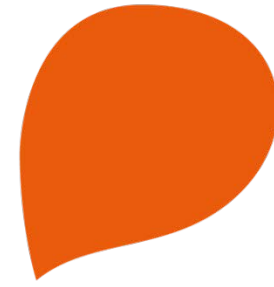
- Vi ba om de ti første bøkene fra kategorien «Personlige boktips»
- Blant de 15 bøkene som var anbefalt tre eller flere ganger, er bare tre utgitt på andre forlag enn Cappelen Damm, Storytels eierforlag.

FABEL storytel

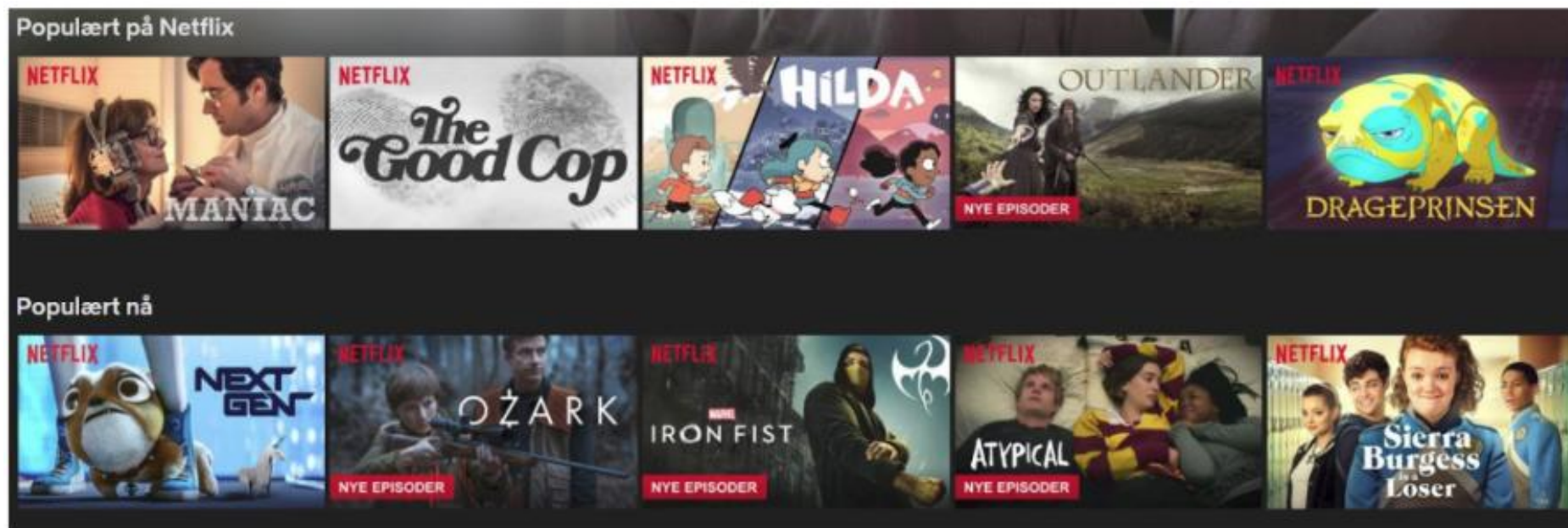
Norsk innhold i film- og tv-tjenestene

I følge tall fra NFI

Strømmetjenester	Tilgjengelig i 2017	
	Antall norske kinofilmer med premiere 2012–16	Andel norske kinofilmer med premiere 2012–16 (N=129)
Netflix	11	9 %
HBO Nordic	0	0 %
TV2 Sumo	14	11 %
C More	12	9 %
Viaplay strømme	4	3 %

Norsk innhold i film- og tv-tjenestene

- Norsk film utgjør en svært begrenset del av strømmetjenestenes innhold.
- 70 % av titlene som ble observert tilgjengelig i ett år, var ikke tilgjengelig i de to øvrige årene vi så på.

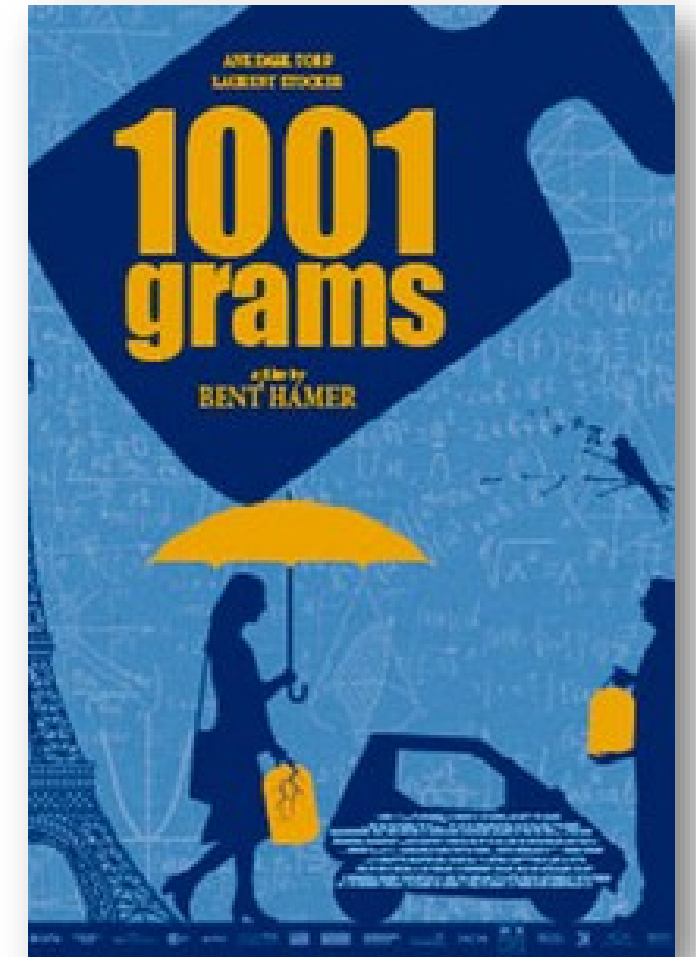
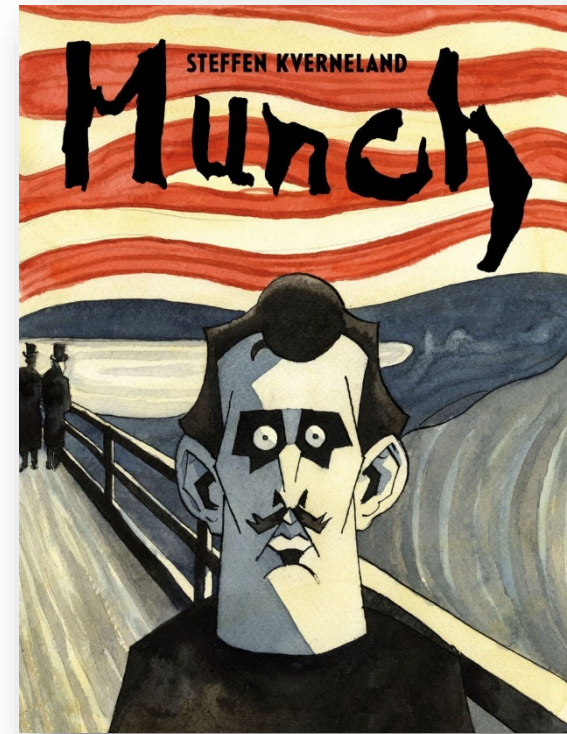

Norsk innhold i film- og tv-tjenestene

Titles	Recommendations		Accumulated	Netflix original
Maniac	19	7 %	7 %	✓
American Vandal	18	7 %	14 %	✓
Atypical	17	6 %	20 %	✓
Brooklyn Nine Nine	16	6 %	26 %	
Ozark	15	6 %	31 %	✓
The Good Cop	11	4 %	36 %	✓
Outlander	10	4 %	39 %	
To All the Boys I've Loved Before	9	3 %	43 %	✓
NextGen	8	3 %	46 %	✓
Nappily Ever After	8	3 %	48 %	✓

- Ingen av våre respondenter fikk anbefalt en norsk film i Netflix.
- Topp 10 utgjør halvparten av anbefalingene.
- 8 av 10 anbefalinger var «Netflix Originals».

DAGSOLSTAD
DET UOPPLØS
ELIGE EPIKISKE
ELEMENTITTE
LEMARKEPER
IODEN 1591-1896
KOMAN | FORLAGET OKTOBER

Tallerås, Colbjørnsen og Øfsti
(under arbeid): Contingent
availability: A case-based
approach to understanding
availability in streaming
services and its cultural
policy implications.

Kampen for tilværelsen (2014-2015)

- Produsert og kringkastet av NRK
- Nominert som beste tv-drama til 2014 Prix Europa
- Vant flere priser under «Gullruten» 2014 og 2015
- Alle episodene tilgjengelige på NRK som strømming etter at kringkasting var ferdig og inntil 6 mnd. etter siste episode.
- Ikke lansert på DVD
- Dukket opp mellom juli og oktober 2016 som «inflight movie» på Norwegians rute mellom USA og Thailand.
- I 2016 kjøpte HBO rettighetene. Ble strømmet på HBO Nordic fra desember 2016, men forsvant etter dette.
- Fra mai 2019 var *Kampen for tilværelsen* igjen utilgjengelig.

Erlend Loe

@erlendloe

Replying to @TellefRaabe

Kampen for tilværelsen fins bare på minnepinne hos oss som skrev den. Men alle som vil kan få kopiere. Serr.

[Translate Tweet](#)

11:52 AM · May 20, 2019 · [TweetDeck](#)

Et tilgjengelighetsparadoks

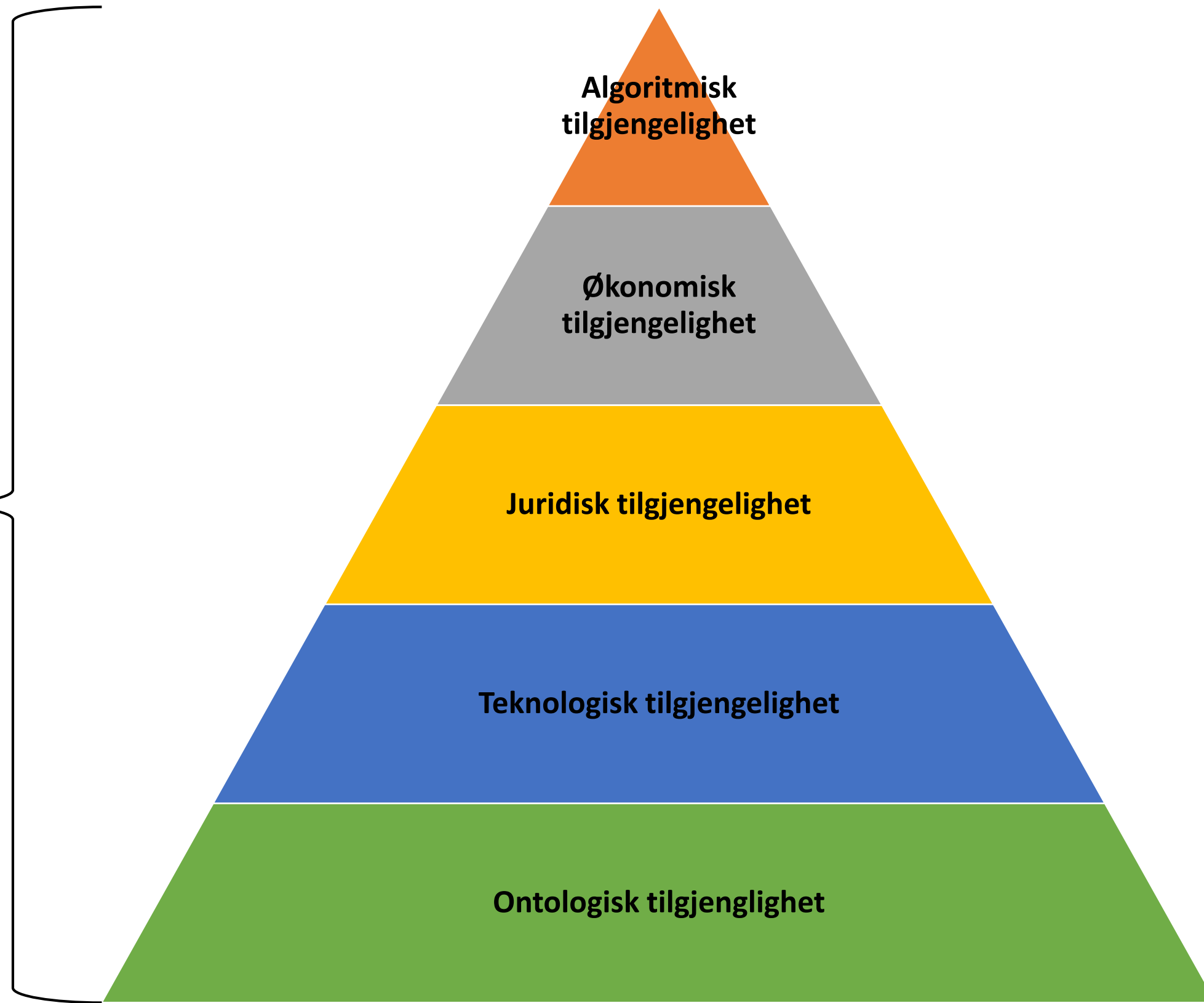
- På den ene siden er kulturelle verk og uttrykk mer tilgjengelige enn noensinne.
- På den annen side er tilgjengeligheten bestemt av en rekke forhold som til dels er utenfor brukerens kontroll.

Tilgjengeligheten er relativ

- Fragmentering på tjenestenivå
- Teknologisk fragmentering
- Tidsbestemt tilgjengelighet
- Tilgjengelighet avhengig av betalingsevne over tid
- Synlighet bestemt av algoritmisk filtrering
- Innhold drukner i mengden.
- Store nasjonale og regionale ulikheter i tilbudet
- Sterke begrensninger på hva brukeren kan gjøre med innholdet
- Vanskeligheter med institusjonell tilgang (bibliotek)

Relativ tilgjengelighet

Hvem kan du skyldes på når du ikke finner det du er ute etter?

Algoritmenivået er kun et av flere som har påvirkning på tilgjengelighet og spiller typisk inn kun i siste ledd (mot sluttbruker).

Makten ligger i å kontrollere rettigheter og distribusjonskanaler.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Terje Colbjørnsen

terjec@oslomet.no

@terjeco